

KOULUNEUVOS PAAVO SUVANTO 1923–2004

AIKUIKASVATTAJA KOTINA KANSANOPISTO

Paavo Suvanto aloitti työnsä Oriveden Opistossa 1952 luonnontiedon ja maantiedon opettajana ja jäi eläkkeelle 1986 oltuaan opiston rehtorina vuotta. Opistotyön ohessa hän toimi lukuisissa luottamustehtävissä: kirkkoneuvostossa ja kulttuurilautakunnan puheenjohtajana; Hämeen läänin taidetoimikunnassa ja Hämeen nuorisoseurojen liiton esimiehenä; Vapaan sivistystyön yhteisjärjestön puheenjohtajana ja Suomen Kansanopistoyhdistyksen hallituksen jäsenenä. Hän kirjoitti artikkeleita moniin aikuiskasvatusalan julkaisuihin ja toimi Kansanopisto-lehden päätoimittajana. Hänellä oli runsaasti ulkomaisia yhteyksiä, erityisesti Skandinavian kansanopistoliikkeeseen.

Rehtorikautensa alkupuolella Paavo Suvanto oli vuoden virkavapaana toimestaan kouluhallituksen tilapäistarkastajana. Hän piti tehtävää itselleen merkityksellisenä: siinä oppi suhteuttamaan oman opiston ongelmat yleisiksi. Kansanopistopedagogiikan ja internaattikasvatuksen kysymyksiä tuli auskultoivien opettajien mukana pohdittavaksi myös oman väen kanssa. Tuli etsiä sovellusmenetelmiä käytännön tilanteisiin ja jakaa kokemuksia niiden käyttämisestä.

Paavo Suvanto huolehti siitä, että työntekijät olivat selvillä siitä, mitä aikuiskasvatuksen kentällä tapahtui ja suunniteltiin. Yhteisiin kokouksiin hän toi terveisiä tilaisuuksista, joihin oli osallistunut: opiston johtokunnan, Kansanvalitussseuran ja Kansanopistoyhdistyksen hallituksen kokouksista, seminaareista ja matkoilta. Kansanopisto-lehti tuli koko henkilöstölle. Kansanopistopäiviä hän piti koko opistoväelle tarkoitettuna koulutuksena. Eri henkilöstöryhmille järjestettyihin kursseihin tuli ainakin yhden osallistua, kun sellainen oli tarjolla, ja jakaa sitten oppia muille. Hän oli aina mukana tilaisuuksissa ja tapahtumissa, joita opettajat järjestivät opiskelijoiden kanssa. Tammikuisille Paavon-päiville hän kutsui kotiinsa henkilökunnan perheineen.

Vuosien mittaan työn ulkoiset puitteet muutuivat. Ennen kaikkea muutokset laissa kansan-

Paavo Suvanto oli myös oopperan ystävä ja hän osallistui aktiivisesti Eurooppaan suuntautuneille ooppera- ja musiikkimatkoille.

opistojen valtionavusta toivat uutta kansanopistokenttään. Työviikko vaihtui viisipäiväiseksi. Opiskelija-aines muuttui. Alaikäraja nostettiin 18 vuoteen. Opiskelijat olivat entistä koulutetumpia ja heidän odotuksensa eriytyneitä; 1980-luvulla jo lähes kaikki ylioppilaita. Opiston perusoppijakso alkoi linjoittua: yhteiskunnallinen ja taideopetus – musiikki, kuvataide ja kirjoittaminen – saivat erityislinjansa. Opiston kesätoiminta laajeni ja sai markkinointinimen Oriveden Suvi.

Paavo Suvanto oli luontoihminen. Hän kehitti ympäristönsuojelun opiston oppiaineeksi. Hiihto oli hänen mieluisa talviharrastuksensa. Eräänä talvena hän totesi, ettei hiihtäjille enää ollutkaan juuri muita kuin latukoneen aukaisemia uria, ja tuli verranneeksi niissä hiihtämistä kansanopistojen toimintaan. Oli hyvä hiihdellä, jos jaloissa oli hyvin voidellut lasikuitusukset. Niillä ei umpihankea kuljettu. Sujuteltiin luistavin suksin turvallisesti yhteiskunnan ja viranomaisten viitoitamilla laduilla. Mutta niin ei kansanopistojen tullut hiihtää: niillä oli erinomaiset edellytykset lähteä uusia uria aukomaan, kulkemaan tarvittaessa umpihankeakin.

Paavo Suvanto piti erityisen arvokkaana asiana kansanopistoaatteeseen sisältyvää opistojen omakohtaista tehtävähakua. Kansanopisto ei

ollut itsetarkoitus, vaan kulloinkin vallitsevaa sivistystarvetta tyydyttävä oppilaitos, jonka oli itse saatava päättää toiminnastaan. Kansanopiston tuli kunakin ajankohtana suorittaa sitä tehtävää, mitä senhetkiset koulutustarpeet edellyttivät. Oli rohkaisevaa, että kansanopistot saivat itse määrittää tehtävänsä. Kysymys oli vain siitä, miten kyettiin käyttämään se suunnaton vapaus, mikä kansanopistolaitokseen kätkeytyi.

Kansanvalistusseura, joka oli hankkinut Oriveden Opiston omistukseensa 1946, oli 1800-luvun lopulla Suomen kansanopistoliikkeen uranaukaisijoita. Paavo Suvanto opiston rehtorina hoiti kunniakkaasti tätä perintöä.

Kaisa Paatela